

Communicatie, pedagogische begeleiding leerling en passend onderwijs. Klachtonderdelen deels niet-ontvankelijk en deels ongegrond.

Een aantal klachtonderdelen valt buiten de klachttermijn van 1 jaar. Klaagster doet een beroep op verschoning van de termijnoverschrijding, de Commissie is van oordeel dat daarvoor geen reden aanwezig zijn. De klachtonderdelen over het niet laten kleuteren, het ontbreken van een leerlingvolgsysteem en ontbreken van een doublureplan zijn daarom niet-ontvankelijk. De overige klachtonderdelen worden ongegrond verklaard. De Commissie stelt daarbij vast dat partijen uiteenlopende belevingen hebben van hetgeen zich rondom de begeleiding en ondersteuning van de zoon van klagster heeft voorgedaan in de afgelopen jaren. Klaagster ziet vanuit haar perspectief geen grenzen aan wat de school zou moeten realiseren om een passende onderwijsplek aan haar kind te bieden. De school dient echter ook het belang van alle andere leerlingen en personeelsleden af te wegen, waarbij zij haar grens dient te bewaken en de regie in handen dient te houden. De Commissie kan zich niet aan de indruk onttrekken dat klagster dit graag anders had willen zien en teveel op de stoel van de school heeft willen zitten waar het de toepassing van adviezen betreft. Het is echter aan de school te bepalen welke adviezen zij op welke wijze toepast, dit uiteraard in het belang van de ontwikkeling van de zoon van klagster.

Klachtnummer 2021/044

Advies aan:

het bestuur van * te * (verder: het bevoegd gezag),

inzake

de klacht van * (verder: klagster), moeder van * (8 jaar), ex-leerling van de * te * (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke Klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 25 maart 2021 van klagster een klachtschrift voorzien van 200 bijlagen en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen *, (voormalig) directeur van de school (verder: de directeur), *, (voormalig) kwaliteitsondersteuner van de school (verder: de kwaliteitsondersteuner) en *, leerkracht van de school (verder: de leerkracht). De Commissie heeft op 6 juli 2021 van mr. M. de Vita, advocaat en optredend als gemachtigde van zowel de school als het bestuur, een verweer ontvangen. De school en het bestuur zullen in het vervolg van dit advies gezamenlijk worden aangeduid als verweerders.

Klaagster en aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op 22 september 2021 tijdens een besloten hoorzitting. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig klagster, vergezeld van haar moeder, *. De voormalig directeur, alsmede de directeur ad-interim, * (verder: de directeur-ad-interim), vergezeld van de gemachtigde waren eveneens aanwezig. De

kwaliteitsondersteuner is thans niet meer werkzaam op de school en is om deze reden niet verschenen tijdens de hoorzitting. De leerkracht is eveneens niet verschenen tijdens de hoorzitting.

II. Standpunt van klaagster

Van klaagster is een uitgebreide klachtbrief voorzien van 200 bijlagen, alsmede een ingevuld klachtenformulier ontvangen.

Ter zitting heeft klaagster bevestigd dat haar klacht bestaat uit de volgende onderdelen:

1. * is met 4- en 5-jarige leeftijd overvraagd (2017/2018);
2. * is met 5-jarige leeftijd in groep 3 geplaatst (2018/2019);
3. In groep 3 ontbreekt het leerlingvolgsysteem (2018/2019);
4. Door het ontbreken van CITO's is een jaar vertraging opgetreden met betrekking tot een dyslexie onderzoek;
5. * is blijven zitten in groep 3, school heeft hiervoor geen doublureplan opgesteld, heeft geen ondersteuning geboden en er volgen geen evaluaties (2019/2020);
6. Handelingsgerichte afspraken en adviezen worden door school niet opgevolgd;
7. Geen gedragsproblemen of indicaties voor een breed onderzoek (Rijndam en het samenwerkingsverband PPO Delflanden (verder: PPO));
8. Er wordt geen arrangement opgestart door de school zoals wel geadviseerd;
9. Achterhouden van informatie (rapport en CITO resultaten).

Klaagster heeft de klachtonderdelen als volgt toegelicht.

Ad 1

De school heeft * op alle vlakken overvraagd. Zijn zelfvertrouwen en het plezier in school zijn volledig beschadigd geraakt. Vanaf vierjarige leeftijd wordt * getoetst en negatief beoordeeld op letters herkennen, woordjes lezen, taakgerichtheid, zelfstandig werken en leren lezen. * was, naar mening van klaagster, simpelweg nog niet leerrijp. De school heeft * en klaagster ten onrechte de zorgmolen ingeduwd. * en klaagster zijn daardoor extra belast met allerlei zorg en specialisten. * is door de school ten onrechte belast met prestatiedruk en gevoel van falen. Er is geen ruimte geboden voor het spelend en ontdekkend leren. Er is geen rekening gehouden met de kleuterontwikkeling van *.

Ad 2

* is tegen de adviezen van leerkrachten, interne en externe specialisten in door de school op vijfjarige leeftijd in groep 3 geplaatst. * presteerde echter nog niet op het niveau dat voor deze overgang nodig was en daarmee is er extra druk op hem gelegd. * scoorde met de CITO immers een niveau V. * is hierdoor belemmerd in een normale 'schoolloopbaan' en zijn ontwikkeling, zowel cognitief als fysiek (motoriek).

Ad 3

Er is geen zicht op de ontwikkeling en het niveau van * in de eerste keer groep 3. De scores van de CITO M3 en E3 ontbreken, * heeft hieraan geen deel genomen. De CITO zou voor * te lastig zijn, omdat het een kwestie is van lang stilzitten, stil zijn en geconcentreerd zijn. De spanningsboog van * zou daarvoor te kort zijn. Het door de school aangeboden individueel afnemen van de CITO M3 heeft niet plaatsgevonden, er is in zijn geheel niet getoetst zodat onduidelijk is gebleven op welk niveau * presteerde.

Ad 4

Als gevolg van het ontbreken van de CITO scores in de eerste keer groep 3 zijn er geen stukken beschikbaar op grond waarvan het dyslexieonderzoek aangevraagd kan worden. Dit ondanks de duidelijke signalen van leer- en schrijfproblematiek bij *. Dit levert al met al een heel jaar onnodige vertraging op. Uit de rapporten van * vanaf groep 2 en diverse observaties (Rijndam) komt duidelijk naar voren dat * structureel kenmerken vertoont van dyslexie. Er bestaat bij alle betrokkenen een sterk vermoeden van dyslexie, terwijl ook de vader van * hiermee bekend is.

Ad 5

Er is door de school geen doublureplan opgesteld, niet voor aanvang van het te doubleren jaar en ook niet gedurende het schooljaar. Er is geen handelingsplan, er zijn geen tussenevaluaties en er is geen ondersteuning, hoewel er in eerste instantie een plan gemaakt is door *, voorganger van de kwaliteitsondersteuner. De kwaliteitsondersteuner heeft echter aangegeven dat zij het bestaande plan niet zal in zetten en zelf een nieuw plan zal opstellen na de herfstvakantie. Hier is echter niets van terechtgekomen. Klaagster ontvangt aan het einde van het doublurejaar, twee weken na het eindgesprek een e-mailbericht met een eerste evaluatie. De inhoud van de evaluatie is klaagster onbekend en mondeling niet met haar besproken.

Ad 6

Mede op aandringen van de school worden er (veel) specialisten betrokken bij *. De school handelt echter niet conform de adviezen die door deze specialisten gegeven worden en de hulpmiddelen geadviseerd door deze specialisten worden door de school niet ingezet. Er zijn diverse praktische tips gegeven, maar de school geeft hieraan geen uitvoering. De school neemt zelfs de geadviseerde hulpmiddelen weg of * mag van deze hulpmiddelen geen gebruik maken.

Ad 7 en 8

De directeur geeft ondanks adviezen van het samenwerkingsverband, de ergotherapeut, de onafhankelijk vertrouwenspersoon en de onderwijsconsulente aan het arrangement niet te willen inzetten voor *. De directeur heeft klaagster herhaaldelijk gewezen op de voorwaarde van het samenwerkingsverband dat een breed onderzoek nodig zou zijn alvorens het arrangement gestart kan worden. Dit is klaagster echter niet gebleken uit de handelingsgerichte adviezen en afspraken die met het samenwerkingsverband zijn gemaakt. Ook in de observaties van * door Rijndam en het samenwerkingsverband staan geen bijzonderheden of zaken die opvallen met betrekking tot het gedrag van * wat een breed onderzoek noodzakelijk zou maken. Klaagster is van mening dat ten onrechte een breed onderzoek wordt afgewacht door de school, terwijl er op het gedrag van * niets wordt aangemerkt en het samenwerkingsverband adviseert het arrangement op te starten.

Ad 9

Eind juni 2020 wordt informatie zoals het rapport van * en de resultaten van de door * gemaakte CITO's achtergehouden. De resultaten van de CITO zijn niet, behoudens kort mondeling in het kader van de aanvraag van het dyslexie-onderzoek, met klaagster gedeeld, hoewel wel door klaagster verzocht. Klaagster was daardoor niet op de hoogte van het feit dat * in totaal vier maal onvoldoende gescoord heeft op de CITO.

III. Standpunt van verweerders

Verweerders verzoeken de Commissie primair de klacht niet-ontvankelijk te verklaren in verband met het feit dat een groot deel van de klachten betrekking heeft op feiten, gedragingen en voorvallen die zich meer dan één jaar voor het indienen van de klacht hebben voorgedaan. Voorts verzoeken

verweerders klachten, voor zover betrekking hebbende op feiten, gedragingen en voorvallen met betrekking tot de persoon van de kwaliteitsondersteuner niet-ontvankelijk te verklaren, nu het dienstverband tussen het bestuur en de kwaliteitsondersteuner reeds is beëindigd.

Verweerders hebben puntsgewijs gereageerd op de klachten, waarbij verweerders sommige klachtonderdelen hebben samengevoegd. Verweerders zijn in het verweer uitgegaan van de strekking van de klachten dat de school – kort gezegd – niet heeft voldaan aan de zorgplicht jegens haar oud-leerling *. Verweerders betwisten dit uitdrukkelijk.

Verweerders merken vooraf op dat de relatie tussen klaagster en de school verre van ideaal was. Verweerders herkennen zicht niet in het door klaagster geschetste beeld van de school, de leerkrachten, kwaliteitsondersteuner en de directeur. Klaagster ziet de scheidslijn van ervaringsdeskundige (zijzelf) en onderwijsprofessional (de leerkrachten, kwaliteitsondersteuner en directeur) niet en wil bepalen wat de school en de leraar doen. De directeur heeft uiteindelijk, op aanraden van vele betrokkenen, het dringende advies aan klaagster gegeven, om als het vertrouwen in de school er niet meer is, te kiezen voor een nieuwe start op een andere school. Dit met de bedoeling om * alle kansen te geven het beste tot leren te komen.

Ad 1 en 2

Binnen de school doubleren zeer weinig kinderen bij de kleuters. Er wordt natuurlijk wel getwijfeld bij sommige leerlingen, dit is ook bij * het geval geweest. In geval van twijfel wordt er overleg gehouden. Na goed beraad is er voor gekozen om * met de rest van de leerlingen uit zijn groep over te laten gaan naar groep 3 en in groep 3 te kijken hoe hij zich verder zou ontwikkelen. De school heeft conform het - door haar gehanteerde - protocol 2-3 gehandeld, * kon op basis hiervan overgaan van groep 2 naar groep 3.

Ad 3 en 5

Er hebben gesprekken met alle betrokkenen (klaagster, PPO, onafhankelijk vertrouwenspersoon, onderwijsconsulente, ergotherapeut, leerkrachten en de kwaliteitsondersteuner) plaatsgevonden, waarna een plan is opgesteld. Klaagster is aanwezig geweest bij het gesprek en heeft het plan goedgekeurd. De school heeft getracht zich aan dit plan te houden, klaagster wilde echter telkens aanpassingen in het plan. Het plan is structureel besproken met de leerkracht, de kwaliteitsondersteuner en de directeur. De school heeft alles gedaan om zo goed mogelijke zorg te bieden aan *.

Ad 4, 7 en 8

Door het ontbreken van een handtekening van moeder is er (in eerste instantie) vertraging geweest in het aanvragen van ondersteuning en extra hulp voor *. Het arrangement kon gewoonweg niet eerder worden ingezet dan gedaan en ook het dyslexie-onderzoek kon niet eerder worden ingezet. De leerkracht heeft * in de klas behandeld als vermoedelijk dyslect in de periode waarin nog niet duidelijk was wanneer het dyslexie-onderzoek uitgevoerd zou kunnen worden. * heeft extra leesonderwijs gekregen, extra leestijd binnen de klas, extra begeleiding van een onderwijsassistent in een klein groepje en verlengde instructie bij het lezen en bij spelling.

Ad 6

De school neemt adviezen van externen serieus en de samenwerking met externe zorgaanbieders is over het algemeen goed. Er is nimmer direct contact geweest tussen de huisarts en de fysiotherapeut over de schoolloopbaan van *, er zijn wel adviezen gegeven over de motoriek van * en hoe deze te verbeteren. Over het wel of niet terugplaatsen van de leerling (van groep 3 naar groep 2) is echter niet

met deze partijen van gedachten gewisseld. Het uitgangspunt van de school is immers geweest dat aan haar toevertrouwde leerlingen kwalitatief goed onderwijs dienen te krijgen, zo ook *. De school is van mening dat * aangemerkt dient te worden als kwetsbare leerling die (extra) ondersteuning behoeft. De school heeft zich ingespannen * zo goed mogelijk onderwijs te bieden en hem handvatten te bieden om op een zo goed mogelijke wijze de toekomst in te gaan.

Ad 9

Alle leerlingen van de school hebben in 2020 een afwijkend rapport gekregen, het zogenaamde corona-rapport. Hier is voor gekozen omdat leerlingen als gevolg van de landelijke schoolsluiting langere tijd niet naar school konden en online onderwijs hebben gekregen. In het rapport zijn hierdoor niet alle gegevens ingevuld met als simpele reden dat deze gegevens er gewoonweg niet zijn.

IV. Overwegingen van de Commissie

Ontvankelijkheid

Een aantal van de klachten valt buiten de klachttermijn van 1 jaar. Klaagster stelt dat zij haar klachten niet eerder aan de Commissie heeft kunnen voorleggen. Klaagster legt daaraan diverse zaken ten grondslag, te weten:

- als direct gevolg van de door klaagster gestelde intimidatie door de directeur, heeft klaagster psychische klachten ontwikkeld;
- klaagster heeft de veiligheid en het welzijn van * en haarzelf wilde borgen;
- vanwege de coronamaatregelen en het thuisonderwijs was klaagster niet in de gelegenheid de klachten te formuleren;
- klaagster heeft met de nodige hulp (vertrouwenspersoon en onderwijsconsulenten) getracht de samenwerking en communicatie eerst zelf te verbeteren;
- het feit dat klaagster overbelast geraakt is door het moeten organiseren van de benodigde ondersteuning en vele afspraken met (zorg)professionals en het hierdoor ontstane tijdsgebrek.

Daarmee doet klaagster een beroep op de uitzondering om in aanmerking te komen voor een langere klachttermijn. De uitzondering waarop klaagster zich beroept, doet zich in dit geval niet voor. Klaagster was, door eerder contact met het secretariaat van de Commissie, op de hoogte van het feit dat een klacht betrekking moet hebben op gedragingen die plaats hebben gevonden binnen één jaar voor het indienen van de klacht bij de Commissie. Klaagster heeft er toentertijd echter voor gekozen de klacht niet door te zetten. De Commissie verklaart de klachten onder 1, 2, 3 en 5 derhalve niet ontvankelijk op grond van artikel 3.1 van haar reglement.

Voorts merkt de Commissie op dat klaagster, naast de voormelde klachten, een verzoek heeft neergelegd voor het verkrijgen van een onkosten- c.q. schadevergoeding. De Commissie merkt op dat zij niet bevoegd is om een onkosten- c.q. schadevergoeding toe te kennen en wijst het verzoek daarom af.

De inhoudelijke beoordeling van de ontvankelijke klachtonderdelen

De Commissie stelt vast dat partijen uiteenlopende belevingen hebben van hetgeen zich rondom de begeleiding en ondersteuning van * heeft voorgedaan in de afgelopen jaren. Klaagster stelt uiteraard het belang van * voorop en vanuit dat perspectief ziet zij geen grenzen aan wat de school in haar visie zou moeten realiseren om voor haar kind een passende onderwijsplek te bieden. Verweerders zijn echter niet alleen verantwoordelijk voor *, maar dienen ook de belangen van alle andere

leerlingen en de personeelsleden af te wegen tegen het individuele belang van *. Zij dienen hierbij hun grenzen te bewaken en de regie in handen te houden.

Ad 4

De Commissie stelt vast dat verweerders gemotiveerd hebben betwist dat het ontbreken van de CITO-scores heeft geleid tot de vertraging in de afname van het dyslexieonderzoek. De school heeft ter zitting verklaard dat er aan een aantal voorwaarden voldaan dient te worden alvorens een dergelijk onderzoek verricht kan worden, althans dat er voldaan dient te worden aan een aantal voorwaarden alvorens zij het onderzoek aan kunnen vragen en de kosten daarvoor worden vergoed. Er zijn kort gezegd meer factoren die een rol spelen bij de aanvraag van het onderzoek, de CITO-scores zijn slechts een (beperkt) onderdeel daarvan. De Commissie acht dit klachtonderdeel ongegrond.

Ad 6

De Commissie stelt vast dat de school de klacht gemotiveerd heeft weersproken. De school heeft contact gehad met de externe partijen en heeft deze adviezen serieus genomen. Er zijn diverse hulpmiddelen ingezet, nieuwe beoordelingen geweest en plannen gemaakt. De Commissie kan zich niet aan de indruk onttrekken dat klaagster het graag anders had gezien en teveel op de stoel van de school heeft willen zitten waar het de toepassing en interpretatie van de adviezen van externen betreft. Het is echter aan de school om, al dan niet in overleg met klaagster en vastgesteld in een ontwikkelingsperspectief of een handelingsplan, te bepalen welke adviezen zij op welke wijze toepast. Dit alles uiteraard in het belang van de ontwikkeling van *. Het is de Commissie niet gebleken dat de school op dit punt tekort is geschoten. De Commissie acht ook dit klachtonderdeel ongegrond.

Ad 7 en 8

Klaagster heeft gesteld dat de school ten onrechte een breed onderzoek heeft willen inzetten met als doel het aan het licht brengen van gedragsproblematiek. Dit terwijl er reeds andere onderzoeken ingezet waren waaruit geenszins van gedragsproblematiek bij * is gebleken. De school heeft echter een andere uitleg en weerlegt de visie van klaagster met het standpunt dat voor het aanvragen van het arrangement een breed onderzoek wordt vereist door PPO. De Commissie is van oordeel dat het vereiste brede onderzoek wellicht niet als voorwaarde is gecommuniceerd met klaagster, maar dat dit niets af doet aan de vereisten zoals PPO aan de school stelt teneinde het arrangement te kunnen toekennen. Daarbij merkt de Commissie voorts op dat het arrangement en het aanvragen hiervan heeft gespeeld in de periode dat scholen (deels) gesloten waren in verband met het uitbreken van de coronapandemie. In deze periode zagen scholen zich voor een aantal flinke uitdagingen gesteld en de Commissie kan zich voorstellen dat het in deze periode ook lastiger is gebleken om de benodigde informatie en onderzoeken te laten verrichten en daarmee het (aanvragen van het) arrangement snel op te kunnen (laten) starten. De Commissie is van oordeel dat ook deze klachtonderdelen ongegrond zijn.

Ad 9

De school heeft gemotiveerd weersproken dat sprake zou zijn van het achterhouden van informatie. In het coronajaar heeft de school een beperkter rapport uitgebracht, dit geldt voor alle leerlingen, niet alleen voor *. Voorts heeft de school verklaard dat sprake is geweest van (diverse) gesprekken waarin de resultaten en de voortgang van * met klaagster zijn besproken. Klaagster heeft dit niet betwist, zodat de Commissie ook dit klachtonderdeel ongegrond acht.

Tot slot merkt de Commissie op dat van de school wel een actievere houding had mogen worden verwacht met betrekking tot het ontstaan van de vertrouwensbreuk. De school had reeds in een vroeg

stadium meer aandacht moeten besteden aan het behouden van de eigen regie. Door het gebrek hieraan is de situatie steeds verder geëscaleerd tot het punt dat klaagster het vertrouwen in de school volledig had verloren en de school bijna op het punt van handelingsverlegenheid aangekomen was. De Commissie zal in dit kader een nader advies uitbrengen aan het bestuur.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klachten onder 1, 2, 3 en 5 niet-ontvankelijk en de klachten onder 4, 6, 7, 8 en 9 ongegrond. De Commissie wijst het verzoek om schadevergoeding af, omdat zij hiertoe geen bevoegdheid heeft.

VI. Advies

De Commissie adviseert het bestuur in algemene zin nog eens goed te kijken naar de communicatielijnen en de vastlegging daarvan. Van belang is dat de regie rondom de communicatielijnen altijd bij de school ligt en blijft liggen. Hiertoe is aan te bevelen dat goed wordt vastgelegd wie het aanspreekpunt is voor ouders en op welke wijze er gecommuniceerd wordt. Daarbij dient duidelijk te zijn wat school en ouders van elkaar mogen en kunnen verwachten. Ook de communicatie met het samenwerkingsverband dient voor zover mogelijk langs deze lijnen te verlopen.

Aldus gegeven op 22 september 2021 door mr. E.I. Batelaan-Boomsma, voorzitter, drs. K.B. Visser en E. van Seventer-Timman, leden, in tegenwoordigheid van mr. D. le Pair- Roodenburg als secretaris.